

شب‌های عاشقی

زهرا حاجی پور

شب چهارم: حضرت حرؑ

شب چهارم عزاداری محرم اختصاص به یکی از شهیدان سر بلند کربلا یعنی حربن یزید ریاحی دارد. البته این شب را به فرزندان حضرت زینب نیز نامگذاری کرده‌اند. حر الگوی توبه و حقیقت‌جویی است. او در آغاز بر خورد با امام حسینؑ چنین جایگاه وارسته‌ای نداشت و به گفته خودش مأمور بود و معذور! اما ادب و تواضع حر در مقابل سالار شهیدان، سبب رهایی او شد. حر با ژرف بینی، حق را بر باطل ترجیح داد و پیشانی پشیمانی بر سجده‌گاه توبه فرود آورد. حر، جذاب‌ترین الگوی توبه برای خطاکاران است.

شب پنجم: حضرت زهیرؑ و...

این شب مانند شب چهارم میان چند شهید کربلا مشترک است. شب پنجم به حبیب‌بن‌مظاهر و حضرت عبدالله‌بن‌حسن کودک هشت ساله امام مجتبیؑ نیز منسوب است. عبداللهؑ در شمار آخرین شهیدانی بود که پیش از شهادت امام حسینؑ در ظهر عاشورا به شهادت رسید.

زهیر، الگوی عاشقی کربلاست. او تا چند روز پیش، از دیدار حسینؑ هراس داشت، اما پس از آن که به خیمه امام گام نهاد، هراسش به عشقی جاودانه بدل شد. بارقه نگاه حسینؑ چنان در جان‌ش اثر کرده بود که از همه هستی خود گذشت و از دنیا و خانمان گسست. او در این راه چنان پیش رفت که به یکی از فرماندهان سپاه

دل‌باخته بود که تا آخرین لحظه از عشق پاک خود به حسینؑ دست بر نداشت و در اوج بی‌وفایی کوفیان به مولایش وفادار ماند.

شب دوم: ورود به کربلا

امام حسینؑ روز دوم محرم سال ۶۱ هـ.ق به سرزمین کربلا وارد شد. به خاطر همین روز دوم محرم، روز ورود به کربلا نام‌گذاری شده است. روز دوم، نماد پایداری است. اباعبدالله‌الحسینؑ از همان آغاز حرکت با حوادث گوناگونی روبه‌رو شد. از بی‌وفایی کوفیان گرفته تا تعقیب شدن از سوی سپاهیان دشمن. با این حال از ادامه راه منصرف نشد و هم‌چنان استواری ورزید. حسینؑ آموزگار بزرگ پایداری است.

شب سوم: حضرت رقیهؑ

رقیهؑ در دانه سه ساله حسین‌بن‌علیؑ است. نام مبارک او در بعضی از کتاب‌های تاریخی و مقاتل نقل شده است و برخی دیگر مانند ریاض‌الاحزان از او با نام فاطمه صغری یاد کرده‌اند. رقیهؑ در روز سوم صفر سال ۶۱ هـ.ق در سفر اهل بیت به شهر شام از دنیا رفته است. شاید نام‌گذاری روز سوم محرم به نام این بانوی کوچک به این انگیزه بوده که در گرماگرم عزاداری دهه اول، از مظلومیت او یاد شود.

حضرت رقیه الگوی تربیت صحیح است. با تدبیر در جمالات کوتاهی که او هنگام دیدن سر بریده پدر به زبان آورده به خوبی می‌توان دریافت که این کودک از چه معرفت والایی برخوردار بوده است.

آفتاب محرم برمی‌آید و کربلای دل را در پرتو خود می‌سوزاند. سرخی بیرق ایستادگی از گلدسته دست‌ها بالا می‌رود و در باد به حرکت در می‌آید.

عطر شهادت مشام را می‌نوازد و چشم‌ها در انتظار طراوت اشک به تماشا می‌نشینند. عقربه زمان روی نقطه پنجم عشق قفل می‌شود. خواب‌ها از چشم‌های خسته می‌گریزد و حسینیۀ سینه‌ها سیاه‌پوش می‌شود. آری محرم شده و انتظار لباس‌های مشکی به سر آمده است. این شب‌ها باید به سوگ نشست. هر شب به سوگ ستاره‌ای از آسمان حسینؑ.

هر یک از شب‌های محرم به نام یکی از شهدا یا شخصیت‌ها یا وقایعی مرتبط با جریان کربلا نام‌گذاری شده است. نام‌گذاری این شب‌ها با گذشت زمان صورت گرفته و واضح خاصی ندارد. این کار از طرف مداحان و ذاکران اهل بیت و بر اساس جایگاه شهیدان کربلا، نزدیکی هر یک از آنها به نقطه وحدت‌بخش کربلا یعنی امام حسینؑ و هم‌آهنگی شور و التهاب مراسم و روضه آنان با مرکز شورآفرین شب عاشورا صورت گرفته است.

شب اول: مسلم‌بن‌عقیل

مسلم، نخستین شهید واقعه کربلاست. شهادت او کمی پیش‌تر از حادثه کربلا رخ داده است و شب نخست ماه محرم به پاس فداکاری و جان‌فشانی‌های این سفیر شهید راه سرخ، شب حضرت مسلم‌بن‌عقیل نام‌نهاد شده است. مسلم الگوی محبت و وفاست. او عاشقی

وصف آمدن

محدثه علی جان زاده روشن

دوباره ذکر یا حسین بر لبان عاشقان، جوانه زد و پیراهن‌های مشکی و سربندهای سبز، پیکرها و جبین‌ها را زینت بخشید. دوباره کشتی نجات عالم، دل‌های دریایی را به ساحل طوفان‌زده عاشورا هدایت کرد.

حتجره‌ها، طلسم سکوت را شکستند و در مدح سرور بهشتیان، مرثیه غم قرائت کردند، و بار دیگر منبرهای وعظ و خطابه، پرده نمایش یک حماسه ماندگار شدند. دوباره درها و دیوارهای ساکت و بی‌حس خانه‌ها، میزبان رنگ عاشقانه کتیبه‌ها و پرچم‌ها شد، و دیگ‌های سرد و خاموش، آتشفشان غذاهای نذری محرم، تا آرام جان‌هایی شود که تمنای متبرک شدن دارند.

و چشم‌ها، چشمه جوشان گوهرهای نابی می‌شوند که بهشت را در پشت پرده نمناک نگاه‌ها ترسیم کرده‌اند، و قلب‌ها با شنیدن چندین باره حوادث کربلا، ناآرام با تیش‌های تند و محزون بستر رویش انسانیت، مردانگی و آزادی و دینداری می‌گردند.

آن حضرت تبدیل شد.

شب ششم: حضرت قاسم

شب نوجوانان عاشورایی، شب روضه قاسم بن الحسن است. وقتی امام حسین علیه السلام سخن از شهادت یارانش به میان آورد، نوجوان سیزده ساله کربلا از عمو پرسید: عموجان آیا من نیز به فیض شهادت نائل می‌شوم؟ امام او را به سینه چسباند و فرمود: فرزندم مرگ را چگونه می‌بینی؟

قاسم پاسخ داد: از غسل شیرین‌تر!

شهادت‌طلبی قاسم علیه السلام و پا فشاری او برای رسیدن به مقصود، زیباترین الگو را برای رهروان خط سرخ شهادت رقم زد.

شب هفتم: حضرت علی اصغر

علی اصغر علیه السلام فرزند کوچک امام حسین علیه السلام و حضرت رباب دختر امراء القیس است که با تیر سه شعبه حرمله بن کاهل اسدی به شهادت رسید. مصیبت علی اصغر علیه السلام برای حسین علیه السلام جان فرسا بود چنان که گریست و به خداوند عرض کرد: خدایا خودت میان ما و این قوم دآوری کن. آنان ما را فرا خواندند تا یاری کنند ولی برای کشتن ما کمر بسته‌اند. در این لحظه ندایی از آسمان رسید که: ای حسین علیه السلام در اندیشه اصغر علیه السلام مباش، هم‌اکنون دایه‌ای در بهشت برای شیر دادن به او

آماده است. حسین علیه السلام بهترین الگوی پایداری و رضایت است. او پس از تحمل شهادت همه یاران و جوانانش، کودک شیرخوار خود را به میدان آورد. هنگامی که علی اصغر نیز فدا شد بر قضای الهی گردن نهاد و خطاب به خداوند گفت: ای خدا! چون تو این صحنه‌ها را می‌بینی تحمل این مصیبت‌ها بر من آسان می‌شود.

شب هشتم: حضرت علی اکبر

علی اکبر علیه السلام نخستین فردی بود که از بنی‌هاشم به میدان رفت. او فرزند بزرگ امام است و نزدیک‌ترین فرد به ایشان. چون غربت پدر را در میان خیل گرگ‌های خون آشام کوفه و شام می‌بیند، از همه یاران و افراد خاندان پیشی می‌گیرد و خود را در راه آرمانی فدا می‌کند. او گام به میدان می‌نهد تا حجت را تمام کند و شوق رسیدن به فیض شهادت را در دل یاران حسین علیه السلام قوت بخشد. علی اکبر علیه السلام الگوی سبقت گرفتن در شهادت است.

شب نهم: شب تاسوعا

ستاره ۳۴ ساله آسمان کربلا و بزرگ‌ترین یار و یاور حسین علیه السلام عباس یعنی چهره درهم کشیده و این نام

نشان از صلابت و توانمندی سقای کربلا دارد. او فرزند علی علیه السلام و برادر حسین علیه السلام بود، با این حال هرگز برادر خود را به نام صدا نزد عباس علیه السلام این ادب و فروتنی را تا لحظه آخر بر خود واجب می‌دانست. او بهترین الگوی رشادت بود. زیرا پرچم‌دار سپاه بود و پرچم را به دست رشیدترین و شجاع‌ترین افراد لشکر می‌سپارند. او به اندازه‌ای محو یار شده بود که بر امواج دل‌انگیز آب روان، لب‌های خشکیده محبوب خود را در نظر آورد و داغ تشنگی را از یاد برد. رشادت، وفاداری و فروتنی عباس علیه السلام یکی دیگر از برگ‌های زرین عاشورا است که همه را به شگفتی واداشته است.

شب دهم: شب عاشورا

شب حسین بن علی علیه السلام الگوی آزادگان جهان. شهامت، ایثار، بردباری، تسلیم، رضا، وفا، فروتنی، شجاعت و پایداری امواج اقیانوس بی‌منتهای حسین است. اگر این قیام چنین درون‌مایه ارزشمندی از فضایل انسانی را نداشت، این گونه بر پیشانی تاریخ نمی‌درخشید. عاشورا این گونه توانست حصار زمان و مکان را درهم شکند و تاریخ را درنوردد.